Rak-54.2110 Sauva- ja kehärakenteet

tentti, 22.2.2014

1. Oheisen tasossa L-pituisen olevan ulokepalkin taivutusjäykkyys EI = vakio. Tarkastellaan seuraavat kuormitustapaukset a) ja b) erikseen.

   a) Ulokkeen päässä A vaikuttaa ainoastaan staattinen pystykuorma F. Määritä pisteen A *staattinen pystysiirtymä* $v_{A,stat}$.

   b) jäykkä kappale jonka massa on M putoaa ulokepalkin vapaan pään A:n päälle korkeudelta h. Törmäyksessä massa M jää kiinni palkkiin. Massan alkunopeus on nolla. Määritä tällöin *maksimipystysiirtymä* $v_{A,dyn}$.
   Palkin massaa ei tarvitse huomioida putoavan massan M rinnalla eikä tarvitse huomioida muita energiahäviöitä. .
   a)-kohdan staattinen voima F ei ole nyt vaikuttamassa vaan pelkästään törmäyksestä syntyvä dynaaminen F_{dyn} kuorma. Oletetaan, että palkki pysyy vielä kimmoisena.

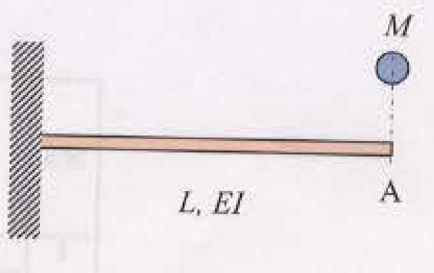

   c) Määritä suhde $v_{Adyn}/v_{A,stat}$? Mitä se edustaa ja miksi kutsutaan tätä suhdelukua?

2. Määritä oheisen kimmoisen tasokehän taivutusmomenttikuvio.

   Vinkki: mieti miten voisit hyödyntää tämän tehtävän tuloksia tehtävässä 3)

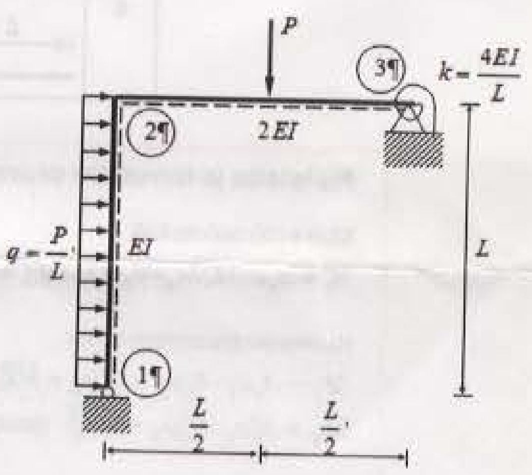

3. Määritä oheisen lineaarisesti elastisen kehän kuorman P_{kr} arvo nurjahduksen suhteen (menetelmä on vapaa). Jousivakion arvo $k = EI/a$. Tuet 1 ja 3 eivät salli pysty- eikä vaakasiirtymiä. Tulokseksi riittää johtaa ekspliittisen ehdon tai yhtälön josta pystyy määrittämään yksikäsitteisesti P_{cr}. Hahmota nurjahdusmuoto.

   Vinkki: mieti miten voisit hyödyntää tehtävän 2) tuloksia tässä.

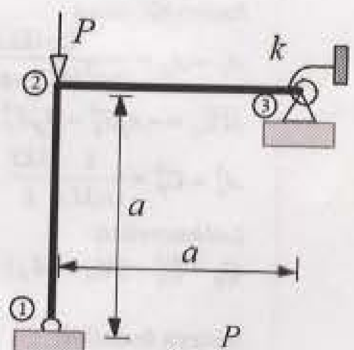

4. Määritä oheisen tasokehän plastinen rajakuorma P. Materiaali on ideaaliplastista.
   Mikä on murtomekanismi? Tarkista, ettei myötöehtoa rikota missään konstruoimalla tasapainoehdot toteuttava taivutusmomenttijakauma.

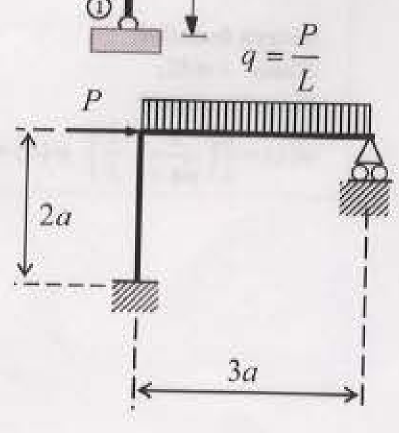

Kulmanmuutosmenetelmä

$$M_{ij} = a_{ij}\varphi_{ij} + b_{ij}\varphi_{ji} - c_{ij}\psi_{ij} + MK_{ij}$$

$$M_{ij} = a^0_{ij}\varphi_{ij} - c^0_{ij}\psi_{ij} + MK^0_{ij},$$ sauvan päässä j on nivel)

Sauvavakiot (EI = vakio) :

$$a_{ij} = \frac{4EI}{L},\ b_{ij} = a_{ij}/2 = \frac{2EI}{L},\ c_{ij} = \frac{6EI}{L},\ a^0_{ij} = b^0_{ij} = \frac{3EI}{L}$$

N:o	Kuormitus	Kiinnitysmomentit:
		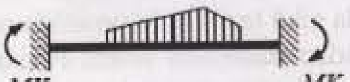
1	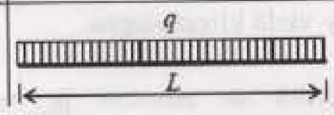	$MK_1 = -\frac{qL^2}{12},\ MK_2 = \frac{qL^2}{12}$
6		$MK_1 = -\frac{FL}{8},\ MK_2 = \frac{FL}{8}$

Puristettu ja taivutettu sauva:

Momenttimenetelmä

$$\varphi_{ij} = \alpha_{ij}\psi(kL)M_{ij} - \beta_{ij}\phi(kL)M_{ji} + \psi_{ij} + \overline{\alpha}^0_{ij}(kL),\ k^2 \equiv P/EI$$

Kulmanmuutosmenetelmä

$$M_{ij} = A_{ij}\varphi_{ij} + B_{ij}\varphi_{ji} - C_{ij}\psi_{ij} + \overline{MK}_{ij}$$

$$M_{ij} = A^0_{ij}\varphi_{ij} - C^0_{ij}\psi_{ij} + \overline{MK}^0_{ij}$$ (sauvan päässä j on nivel)

Tasajäykkä sauva :

$$A_{ij} = A_{ji} = \frac{2\psi(kL)}{4\psi^2(kL) - \phi^2(kL)}\frac{6EI}{L},\ B_{ij} = B_{ji} = \frac{\phi(kL)}{4\psi^2(kL) - \phi^2(kL)}\frac{6EI}{L}\ \text{ja}\ C_{ij} = A_{ij} + B_{ij},$$

$$\overline{MK}_{ij} = -A_{ij}\overline{\alpha}^0_{ij} - B_{ji}\overline{\alpha}^0_{ji}, \qquad \overline{MK}_{ji} = -A_{ji}\overline{\alpha}^0_{ji} - B_{ij}\overline{\alpha}^0_{ij},$$

$$A^0_{ij} = C^0_{ij} = \frac{1}{\psi(kL)}\frac{3EI}{L}, \qquad \overline{MK}^0_{ij} = -A_{ij}\overline{\alpha}^0_{ij}$$

Leikkausvoima:

$$Q_{ij} = Q^0_{ij} - (M_{ij} + M_{ji})/L - N\psi_{ij}$$ (N positiivinen, kun sauva puristettu)

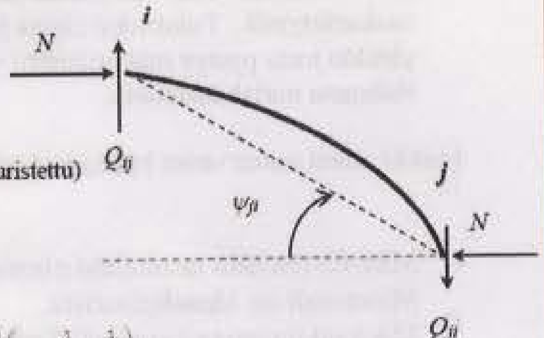

Berryn funktiot:
Olkoon $\lambda \equiv kL$.
Puristettu sauva:

$$\phi(\lambda) = \frac{6}{\lambda}\left(\frac{1}{\sin\lambda} - \frac{1}{\lambda}\right),\ \psi(\lambda) = \frac{3}{\lambda}\left(\frac{1}{\lambda} - \frac{1}{\tan\lambda}\right)\ \text{ja}\ \chi(\lambda) = \frac{24}{\lambda^3}\left(\tan\frac{\lambda}{2} - \frac{\lambda}{2}\right).$$